

Sygn. akt VIII U 988/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Janina Kościelniak
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2014 r. w Gliwicach

sprawy M. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu

na skutek odwołania M. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 20 marca 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż ubezpieczona M. H. jako pracownik u płatnika składek T. Ł. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 14 listopada 2013 r.

(-) SSO Janina Kościelniak

Sygn. akt VIII U 988/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20.03.2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że ubezpieczona M. H. jako pracownik płatnika składek T. Ł. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu w okresie od 14.11.2013 r. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia organ rentowy zakwestionował faktyczne wykonywanie umowy o pracę zawartej przez ubezpieczoną z w/w płatnikiem składek. Zdaniem ZUS bowiem umowa ta miała charakter pozorny z uwagi na m.in. bardzo krótki okres podlegania ubezpieczeniom społecznym, szybkie zaprzestanie świadczenia pracy, jak również ustalenie kwoty wynagrodzenia M. H. na kwotę 2.768,58 zł.

W/w decyzję ZUS zaskarżyła ubezpieczona wnosząc o jej uchylenie lub zmianę. Skarżąca domagała się w szczególności potwierdzenia przez Sąd faktu podlegania przez nią obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie objętym zaskarżoną decyzją.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji, żądając jednocześnie zasądzenia od odwołującej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14.11.2013 r. odwołująca zawarła z T. Ł. umowę o pracę. Skarżąca została zatrudniona na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku pracownika biurowego za wynagrodzeniem 2768,58 zł miesięcznie. Jako termin rozpoczęcia zatrudnienia wskazano 14.11.2013 r.

W związku z zatrudnieniem u w/w płatnika składek skarżąca została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych od dnia 14.11.2013 r.

W dniu 13.11.2013 r. odwołująca przeszła badanie lekarskie pod kątem zdolności do pracy, a następnie w dniu 14.11.2013 r. szkolenie wstępne w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracownika sezonowego, na stanowisku pracownik biurowy.

T. Ł. prowadzi działalność gospodarczą od grudnia 2009 r. do nadal, a jej przedmiotem jest sprzedaż wysyłkowa ziaren nasion konopi w kilkuset odmianach, sprowadzanych z Holandii i Hiszpanii. W/w dysponował biurem usytuowanym przy ul. (...) w Z., wynajmowanym ze znajomym B. P., posiadając jednocześnie zgłoszoną w właściwym rejestrze siedzibę przy ul. (...), przy czym nasiona konopi sprzedawano poprzez sklep internetowy. Początkowo płatnik składek nie zatrudniał pracowników, ale zlecał firmie zewnętrznej pakowanie nasion, a w miarę zwiększonego popytu na ilość sprzedawanego towaru rozpoczął poszukiwania pracowników, którzy odciążyliby go w związku rozwojem prowadzonej działalności. W tym samym okresie tj. listopadzie 2013 r. odwołująca dowiedziała się za pośrednictwem znajomych o płatniku składek poszukującym pracownika „do pomocy”. Po nawiązaniu kontaktu telefonicznego i odbyciu umówionej rozmowy wstępnej, T. Ł. zdecydował się zatrudnić ubezpieczoną na stanowisku biurowym. Zadaniem odwołującej było m.in. prowadzenie strony internetowej w ramach której funkcjonował wirtualny sklep, tj. wprowadzała zmiany redakcyjne dotyczące nowych dystrybutorów i oferowanych przez nich nasion, przyjmowała składane tam zamówienia na ziarna konopi, realizowała je i odpowiednio pakowała towar do wysyłki, była również odpowiedzialna za przygotowywanie promocji. Miesięcznie w sklepie internetowym składano około 400-500 zamówień, przy czym ich wartość była zróżnicowana od 50 zł do około 5000 zł. Skarżąca wykonywała pracę codziennie w godzinach od 9:00 do 17:00. Samo pakowanie towaru zajmowało ubezpieczonej kilka godzin dziennie, natomiast w pozostałym czasie pracy wykonywała pozostałe czynności, wchodzące do zakresu jej obowiązków.

W związku z zaprzestaniem zatrudnienia przez ubezpieczoną płatnik składek zatrudnił na jej miejsce kolejną osobę, a obecnie w związku z prowadzoną działalnością zatrudnia łącznie dwie osoby.

W zakresie obowiązków odwołującej z dnia 8.11.2013 r. zaznaczono, że do jej zadań należało: tworzenie treści na stronie internetowej, publikacja aktualności, tworzenie i publikacja biuletynu informacyjnego, dodawanie produktów do sklepu internetowego, kontrola towarów magazynowych.

W trakcie zatrudnienia u T. Ł. ubezpieczona pozostawała na zwolnieniu lekarskim w związku ze stanem ciąży w następujących okresach: od 20.12.2013 r. do 27.12.2013 r., od 28.12.2013 r. do 27.01.2014 r., od 28.01.2014 r. do 27.02.2014 r., od 28.02.2014 r. do 27.03.2014 r.

W momencie zawierania umowy o pracę skarżąca nie wiedziała, że jest w ciąży.

W 2013 r. T. Ł. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej osiągnął przychód w wysokości 1.810.102,75 zł oraz dochód w wysokości 590.632,04 zł.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o: akta organu rentowego, pismo naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. z dnia 16.10.2014 r. (vide k. 49 a.s.), akta osobowe ubezpieczonej, a w szczególności zakres obowiązków pracownika z dnia 8.11.2013 r. (vide k. 13 a.s.), karta szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (vide k. 14 a.s.),

zaświadczenie lekarskie (vide akta organu rentowego), zeznania świadków w osobach B. P. (vide k. 40 a.s.), I. S. (vide k. 40 a.s.), zeznania zainteresowanego T. Ł. (vide k. 52 a.s.), zeznania ubezpieczonej (vide k. 51 a.s.).

Sąd uznał zebrany w sprawie materiał dowodowy za spójny i kompletny, a przez to mogący stanowić podstawę dla poczynienia rzetelnych ustaleń w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585 ze zm.), obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Ponadto, przepisy art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 tej ustawy wprowadzają obowiązek, w odniesieniu do pracowników, ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego. Zgodnie z treścią art. 13 pkt 1 ustawy, obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w okresach: pracownicy – od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania stosunku pracy.

Zgodnie natomiast z treścią przepisu art. 83 § 1 zd. 1 k.c., oświadczenie woli złożone jest dla pozorów wtedy, gdy z góry powziętym zamiarem stron jest brak woli wywołania skutków prawnych, przy jednoczesnej chęci wprowadzenia innych osób w błąd co do rzekomego dokonania określonej czynności prawnej. Gdy pod pozorowaną czynnością nie kryje się inna czynność prawna, mamy do czynienia z tzw. pozornością zwykłą.

Jak wynika z treści art. 8 ust. 1 cytowanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, czyli zatrudnioną przez pracodawcę.

Okolicznością sporną w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy w okresie od 14.11.2013 r. ubezpieczona jako pracownik płatnika składek T. Ł. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu.

Sąd uznał, że M. H. w w/w okresie podlegała ubezpieczeniom społecznym, wbrew twierdzeniom organu rentowego, który uznał zawartą przez strony umowę za pozorną, a w konsekwencji nie wywołującą skutków prawnych.

W kontekście zarzutu ZUS w przedmiocie pozorności zawartej umowy o pracę, istotne jest orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 28.02.2001r, wydane w sprawie II UK 244/00, w którym Sąd ten wskazał, że o fikcyjności umowy o pracę świadczy zamiar nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego bez rzeczywistego wykonywania tej umowy (wyrok SN z dnia 17.10.2006 r., sygn. akt I UK 84/06, niepubl.). Podobnie w wyroku z dnia 13.06.2006 r., w sprawie II UK 202/05, Sąd Najwyższy zauważył, że nie jest istotne, czy strony zawierające umowę o pracę miały realny zamiar wzajemnego zobowiązania się przez pracownika do świadczenia pracy, a przez pracodawcę do zapewnienia pracy i wynagrodzenia za nią – lecz to, czy taki zamiar stron został w rzeczywistości zrealizowany.

Mając na uwadze treść w/w orzeczeń, zastrzeżenia ZUS, co do pozorności czynności prawnej wiążącej strony należy uznać za bezzasadne. Zdaniem Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy potwierdził, że strony zawarły ważną umowę o pracę, którą następnie w sposób konsekwentny wykonywały.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności z zeznań zainteresowanego T. Ł., zainteresowany zatrudnił skarżącą z uwagi na zwiększającą się ilość zleceń w jego firmie, co przemawia za celowością stworzenia dodatkowego stanowiska pracy w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Nie bez znaczenie pozostaje również fakt, iż przed nawiązaniem stosunku pracy z ubezpieczoną, płatnik składek zlecał pakowanie ziaren do wysyłki firmie zewnętrznej, z której usług zrezygnował w związku z zatrudnieniem M. H., natomiast po zaprzestaniu wykonywania pracy przez odwołującą zatrudnił kolejne dwie osoby.

W dalszej kolejności zauważyć należy, że skarżąca przeszła przeszkolenie bhp, a także stosowne badania pod kątem zdolności do pracy na zajmowanym stanowisku, co nastąpiło dzień przed podjęciem zatrudnienia, tj. 13.11.2014 r. Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującej która oświadczyła, iż w momencie zawarcia umowy o pracę nie miała świadomości, że jest w ciąży, a rzeczywistym zamiarem nawiązania stosunku pracy było uzyskanie statusu pracownika na stałe. Jak wynika z zeznań płatnika składek i ubezpieczonej, a także zeznań świadka I. S., ubezpieczona codziennie wykonywała pracę w biurze i magazynie firmy od godz. 9,00 do 17,00. Odwołująca wykonywała czynności biurowe, tj. pracowała przy komputerze, prowadząc stronę internetową poprzez wprowadzanie danych dotyczących nowych dystrybutorów i oferowanych przez nich nasion, przyjmowała składane tam zamówienia na ziarna konopi oraz pakowała i przygotowywała towar do wysyłki, zajmowała się również promocjami. Z w/w powodów rzeczywiste świadczenie pracy przez skarżącą nie budzi wątpliwości Sądu. Fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy w firmie zainteresowanego potwierdził także świadek B. P.. Wprawdzie świadek ten nie mógł potwierdzić, że ubezpieczona codziennie wykonywała prace w godzinach od 9,00 do 17,00, ponieważ był w swoim biurze kilka razy w miesiącu, wykonując głównie pracę w terenie, jednakże jak wynika z jego zeznań, w dniach w których przychodził do biura, widywał ubezpieczoną, wykonującą pracę w firmie zainteresowanego, a w szczególności słyszał, że ubezpieczona prowadziła z zainteresowanym rozmowy biznesowe.

Mając na uwadze natomiast wysokość obrotów osiągniętych przez T. Ł. w 2013 r. (przychód: 1.810.102,75 zł; dochód: 590.632,04 zł) obejmującego zatem okres sporny, wynagrodzenie odwołującej w wysokości ustalonej w umowie, tj. 2768,58 zł miesięcznie nie jest w ocenie Sądu nadmiernie zawyżone. Porównanie bowiem w/w kwot prowadzi do wniosku, iż wypłata miesięczna skarżącej nie tylko leżała w zakresie możliwości finansowych, ale wręcz stanowiła nieznaczną część uzyskiwanych przez płatnika składek obrotów. Z tego też względu zarzut ZUS w zakresie zawyżonego wynagrodzenia uznać należy za bezzasadny.

W dalszej kolejności podkreślenia wymaga, że nie zasługuje również na uwzględnienie argument organu rentowego, w którym podnosi się nieważność czynności prawnej łączącej ubezpieczoną i płatnika składek z uwagi na jej sprzeczność z zasadami współżycia społecznego, jako czynności prawnej zmierzającej do uzyskania świadczenia z ubezpieczenia społecznego.

Nie sposób nie przyjąć, że zamiarem stron zawierających umowę o pracę jest immanentnie związany z faktem bycia pracownikiem fakt objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Wskazać jednak należy, że okoliczność ta nie może stanowić podstawy dla uznania umowy za nieważną. Naturalnym, całkowicie zgodnym z porządkiem prawnym i zasadami współżycia społecznego jest dążenie stron umowy o pracę do tego, aby pracownik z tytułu pracowniczego statusu uzyskiwał przewidziane w prawie o ubezpieczeniach społecznych prawa i świadczenia. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 5.10.2005 r., w sprawie I UK 32/05, wskazał, że zawierając umowę o pracę strony kierują się różnymi motywami indywidualnymi (tak też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9.08.2005 r., III UK 89/05, OSNP 2006/11-12/192). Sam fakt, iż zawierając umowę o pracę strony kierują się wyłącznie objęciem pracownika ubezpieczeniem społecznym nie może skutkować nieważnością takiej umowy.

Mając na uwadze całokształt przytoczonych okoliczności Sąd uznał decyzję organu rentowego za nieprawidłową oraz na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. uwzględnił odwołanie. W związku z powyższym Sąd zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 20.03.2014 r. w ten sposób, że stwierdził, iż ubezpieczona jako pracownik u płatnika składek T. Ł. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 14.11.2013 r.

SSO Janina Kościelniak